

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Κύρωση της από 9.8.2022 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου “Επείγουσες διατάξεις για την ενίσχυση της ακεραιότητας στη λειτουργία της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών” (Α’ 152)»

Ι. Γενικές Παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε στη συνεδρίαση της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, αποτελείται από δύο άρθρα.

Με τις διατάξεις του Άρθρου 1 του νομοσχεδίου κυρώνεται η από 9.8.2022 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (εφεξής: ΠΝΠ) «Επείγουσες διατάξεις για την ενίσχυση της ακεραιότητας στη λειτουργία της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών», η οποία δημοσιεύθηκε στο υπ’ αρ. 152 Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (τεύχος Α’).

Η ως άνω ΠΝΠ αποτελείται από τρία άρθρα. Με τις διατάξεις του Άρθρου πρώτου, το οποίο αφορά στη διαδικασία διορισμού Διοικητή της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών, τροποποιείται η παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 3649/2008 (Φ.Ε.Κ. Α’ 39), σύμφωνα με την οποία, ο Διοικητής της είναι μετακλητός υπάλληλος της κατηγορίας των ειδικών θέσεων με βαθμό 1ο. Ο Διοικητής διορίζεται και παύεται ελεύθερα, με απόφαση του αρμόδιου οργάνου. Ο διορισμός διενεργείται μετά από γνώμη της αρμόδιας επιτροπής της Βουλής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό της. Εν προκειμένω, με απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της 22ας Αυγούστου 2022 ορίστη-

–

κε ότι αρμόδια προς τούτο Επιτροπή είναι η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας, η οποία εκφράζει γνώμη προκειμένου περί της καταλληλότητας του υποδεικνυόμενου υποψήφιου διοικητή της ΕΥΠ. Επίσης, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του Άρθρου πρώτου, η παροχή γνώμης καταλαμβάνει και τον υπηρετούντα κατά τη δημοσίευση της ΠΝΠ Διοικητή. Η γνώμη της αρμόδιας επιτροπής της Βουλής, στην περίπτωση του πρώτου εδαφίου του Άρθρου πρώτου της ΠΝΠ, παρέχεται εντός προθεσμίας σαράντα πέντε (45) ημερών από τη δημοσίευση της ΠΝΠ, άλλως ο διορισμός ανακαλείται αυτοδικαίως. Με τις διατάξεις του Άρθρου δεύτερου, το οποίο αφορά στην άρση του απορρήτου των επικοινωνιών από την Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών, στο τέλος της περ. (β) της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 3649/2008 (Φ.Ε.Κ. Α' 39) προστίθενται δύο εδάφια, σύμφωνα με τα οποία, το προσωπικό της Ε.Υ.Π. ενεργεί, μετά από διάταξη του εισαγγελικού λειτουργού της παραγράφου 3 του παρόντος (άρθρου 5 του ν. 3649/2008), και τηρουμένων των διατάξεων του ν. 3115/2003, άρση απορρήτου επιστολών και τηλεφωνικής ή άλλης επικοινωνίας, καθώς και καταγραφή δραστηριότητας προσώπων με ειδικά τεχνικά μέσα και ιδίως με συσκευή ήχου και εικόνας εκτός κατοικίας. Η διάταξη αυτή υποβάλλεται προς έγκριση μέσα σε είκοσι τέσσερις (24) ώρες στον αρμόδιο Εισαγγελέα Εφετών, και η ισχύς της αρχίζει από την έγκρισή του. Με το Άρθρο τρίτο της ΠΝΠ ορίζεται η έναρξη ισχύος της.

Τέλος, με το Άρθρο 2 του νομοσχεδίου ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

II. Περί των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου

Το Σύνταγμα, αναγνωρίζοντας το δικαίο της ανάγκης, ορίζει στο άρθρο 44 παρ. 1 ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκδίδει, μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, πράξεις νομοθετικού περιεχομένου σε περιπτώσεις εξαιρετικώς επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης. Οι πράξεις αυτές θεσπίζουν κανόνες δικαίου τυπικής ισχύος ίσης με του νόμου και, συνεπώς, με αυτές δύνανται να τροποποιούνται ή να καταργούνται υφιστάμενες νομοθετικές ρυθμίσεις (βλ. ΣτΕ [ΟΛ] 1250/2003, ΣτΕ [ΟΛ]3612/2002, ΣτΕ [ΟΛ] 3636/1989, βλ. και Επ. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. 1, 15η έκδοση, 2017, σελ. 41 επ.). Σημειωτέον ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν παρεμβαίνει σε ό,τι αφορά τη σκοπιμότητα της πράξης (άρθρα 30 παρ. 1, 50 και 82 παρ. 1 του Συντάγματος). Η εκτίμηση της συνδρομής των προϋποθέσεων κύρωσης πράξης νομοθετικού περιεχομένου ανήκει στην αρμοδιότητα της Βουλής. Κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, η συνδρομή των ουσιαστικών προϋποθέσεων του άρθρου 44 παρ.

1 του Συντάγματος (δηλαδή η ύπαρξη έκτακτων περιστάσεων εξαιρετικώς επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης) δεν υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο, διότι συνδέεται με την εκτίμηση της ανάγκης λήψης αυτού του μέτρου, η οποία ανάγεται στη σφαίρα της πολιτικής ευθύνης των πολιτειακών οργάνων που, κατά το Σύνταγμα, ασκούν τη νομοθετική εξουσία (βλ. ΣτΕ [Ολ] 1250/2003, ΣτΕ [Ολ] 3636/1989, ΣτΕ [Ολ] 2289/1987). Συνεπώς, ο δικαστής ελέγχει, αφενός μεν, την τήρηση των διαδικαστικών προϋποθέσεων έκδοσης των πράξεων νομοθετικού περιεχομένου (ΣτΕ [Ολ] 1250/2003), την έγκαιρη, δηλαδή, κατά το Σύνταγμα, υποβολή τους προς κύρωση ενώπιον της Ολομέλειας της Βουλής (άρθρα 44 παρ. 1 και 72 παρ. 1 του Συντάγματος), αφετέρου δε, το περιεχόμενό τους από πλευράς συνταγματικότητας. Ο έλεγχος αυτός λαμβάνει χώρα επ' ευκαιρία της προσβολής με αίτηση ακυρώσεως διοικητικών (ατομικών ή κανονιστικών) πράξεων που έχουν εκδοθεί βάσει πράξεως νομοθετικού περιεχομένου (βλ. Επ. Σπηλιωτόπουλο, τ. 2, όπ. π., σελ. 111, και Γλ. Σιούτη σε Απ. Γέροντα/Σ. Λύτρα/Π. Παυλόπουλου/Γλ. Σιούτη /Σπ. Φλογαίτη, Διοικητικό Δίκαιο, 4η έκδοση, 2018, σελ. 210). Κατά το Σύνταγμα (άρθρο 44 παρ. 1), οι πράξεις νομοθετικού περιεχομένου υποβάλλονται στη Βουλή για κύρωση εντός σαράντα ημερών από την έκδοσή τους ή εντός σαράντα ημερών από τη σύγκληση της Βουλής σε σύνοδο, και πρέπει να κυρωθούν από τη Βουλή μέσα σε τρεις μήνες από την υποβολή τους. Σε αντίθετη περίπτωση, αποβάλλουν την ισχύ τους εφεξής και, συνεπώς, ισχύουν για το χρονικό διάστημα από τη δημοσίευσή τους μέχρι την εκπνοή της προθεσμίας για την υποβολή τους στη Βουλή ή μέχρι την απόφαση της Βουλής να μην τις κυρώσει (βλ. ΣτΕ 3636/1989). Εάν εγκριθούν από την Ολομέλεια εμπροθέσμως, εξακολουθούν να ισχύουν. Η αναδρομική κατάργηση ή τροποποίησή τους είναι δυνατή μόνο με νομοθετική ρύθμιση ή κατά νομοθετική εξουσιοδότηση (βλ. Επ. Σπηλιωτόπουλο, τ. 1, όπ. π., σελ. 42. Για τις πράξεις νομοθετικού περιεχομένου βλ., ενδεικτικά, Π. Παραρά, Η εφαρμογή του άρθρ. 44§1 του Συντάγματος, σε ΤοΣ 2 (1976), σελ. 195 επ., του ιδίου, Αι πράξεις νομοθετικού περιεχομένου του Προέδρου της Δημοκρατίας, 1981, σελ. 110 επ., του ιδίου, Σύνταγμα 1975 - Corpus, τ. Ι, σελ. 526 επ., Επ. Σπηλιωτόπουλο, όπ. π., τ. 1 σελ. 41 επ., και τ. 2, όπ. π., σελ. 111, Κ. Μαυριά, Συνταγματικό Δίκαιο, 6η έκδοση, 2021, σελ. 225 επ., Ευ. Βενιζέλο, Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου, 2021, σελ. 151 επ., Αντώνη Παντελή, Εγχειρίδιο Συνταγματικού Δικαίου, 5η έκδοση, 2020, σελ. 455-457 επ., Κ. Χρυσόγονο, Συνταγματικό Δίκαιο, 2η αναθεωρημένη έκδοση με τη συνδρ. Στυλ.-Ι. Κουτνατζή, 2014, σελ. 585 επ., Αθ. Ράικο, Συνταγματικό Δίκαιο, 2009, τ. Ι/Β, σελ. 867 επ.).

Εξ άλλου, σύμφωνα με το άρθρο 113 παρ. 2 του Κανονισμού της Βουλής

(Μέρος Α'), τα νομοσχέδια τα οποία κυρώνουν πράξεις νομοθετικού περιεχομένου «περιέχουν απαραίτητως ένα άρθρο που κυρώνει αυτούσια την πράξη νομοθετικού περιεχομένου. Μπορούν, επίσης, να προστεθούν και διατάξεις που ρυθμίζουν θέματα σχετικά με την κυρούμενη πράξη».

III. Επί της υπό κύρωση Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου

Η υπό κύρωση Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Επείγουσες διατάξεις για την ενίσχυση της ακεραιότητας στη λειτουργία της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών» εκδόθηκε στις 9.8.2022, και δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθ.152 Φ.Ε.Κ., τεύχος Α' της 9ης.8.2022, επομένως, εγκαίρως υποβλήθηκε στη Βουλή στις 8.9.2022, δύναται δε να κυρωθεί από την Ολομέλεια της Βουλής εντός τριών μηνών από την υποβολή της.

Αθήνα, 12 Σεπτεμβρίου 2022

Ο Εισηγητής
Χαράλαμπος Κύρκος
Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α' Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β' Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών